

Organitza: GLiCiArt. Grup de recerca sobre Literatura, Cinema i Altres Llenguatges Artístics, Universitat de Barcelona.

Coordinen: Annalisa Mirizio - Carlo Alberto Petruzzi

Assistència: Entrada lliure. Certificat d'assistència a petició de la persona interessada. Seminari en castellà, italià i català.

Informació: annalisamirizio@ub.edu

Direcció: Facultat de Filologia i Comunicació, Gran Via de les Corts Catalanes 585, 08007 Barcelona.

En correspondència amb el Seminari *Carmelo Bene contra la representació: pàgines, escenaris, imatges*, la Filmoteca de Catalunya ofereix l'ocasió única de conèixer el treball cinematogràfic del diable del teatre italià. Horaris de les projeccions:

- *Capricci*, 22 de març (18h), 25 de març (18h).
- *Don Giovanni*, 22 de març (21h), 26 de març (20h).
- *Nostra Signora dei Turchi*, 23 de març (18h), 28 de març (21h).
- *Salomè*, 23 de març (21h), 29 de març (18h).
- *Un Amleto di meno*, 24 de març (21h), 30 de març (17h).

Amb el suport de:

Comissió de Recerca de la Facultat de Filologia i Comunicació.
Dept. de Filologia Hispànica, Teoria de la Literatura i Comunicació
Secció de Teoria de la Literatura i Literatura Comparada

Amb la col·laboració de:

Filmoteca de Catalunya
Istituto Italiano di Cultura di Barcellona

Carmelo Bene (1937-2002) va ser un investigador incansable. Va construir cadascuna de les seves obres com a *operació* en contra de l'espectacle i del consum. Com a actor, va voler fer de l'escena teatral el lloc de la impossibilitat de representació; com a cineasta, es va negar a fer del cinema un mitjà de comunicació. Sempre va recordar al seu públic que la impossibilitat és l'única experiència pròpiament artística i la contradicció és l'única forma d'autenticitat en l'art.

El Seminari *Carmelo Bene contra la representació: pàgines, escenaris, imatges* reuneix, per primera vegada a la Universitat de Barcelona, crítics i especialistes internacionals que comparteixen l'interès pel treball d'un dels màxims artistes de la segona meitat del segle XX. Juntament amb la retrospectiva a la Filmoteca de Catalunya, les intervencions del Seminari permetran analitzar el llegat crític d'una proposta creadora que va desestabilitzar l'escena italiana i va fer de Bene una poderosa força extraterritorial.

Carmelo Bene (1937-2002) fue un investigador incansable. Construyó cada una de su obra como una *operación* en contra del espectáculo y del consumo. Como actor quiso hacer de la escena teatral el lugar de la imposibilidad de representación; como cineasta se negó a hacer del cine un medio de comunicación. Siempre recordó a su público que la *imposibilidad* es la única experiencia propiamente artística y la *contradicción* la sola forma de autenticidad en el arte.

El Seminario *Carmelo Bene contra la representació: pàgines, escenaris, imatges* reúne, por primera vez en la Universitat de Barcelona, críticos y especialistas internacionales que comparten el interés por el trabajo de uno de los máximos artistas de la segunda mitad del siglo XX. Junto con la retrospectiva en la Filmoteca de Catalunya, las intervenciones del Seminario permitirán analizar el legado crítico de una propuesta creadora que desestabilizó la escena italiana y convirtió a Bene en una poderosa fuerza extraterritorial.

Carmelo Bene (1937-2002) è stato un ricercatore instancabile che ha costruito ogni sua opera come *un'operazione* contro lo spettacolo e il consumo. Come attore, ha voluto fare della scena teatrale il luogo dell'impossibilità della rappresentazione. Come regista, si è rifiutato di fare del cinema un mezzo di comunicazione. Ha ricordato sempre al suo pubblico che *l'impossibilità* è l'unica esperienza propriamente artistica e la *contraddizione* l'unica forma di autenticità nell'arte.

Il Seminario *Carmelo Bene contro la rappresentazione: parole, scene, immagini* riunisce, per la prima volta presso l'Università di Barcellona, critici e specialisti internazionali che condividono l'interesse per l'opera di uno dei più grandi artisti della seconda metà del XX secolo. Insieme alla rassegna presso la Filmoteca de Catalunya, gli interventi del Seminario permetteranno di analizzare l'eredità critica di una proposta creativa che destabilizzò la scena italiana e che fece di Bene una potente forza extraterritoriale.

Seminari

Carmelo Bene contra la representació: pàgines, escenaris, imatges

22-23 de març de 2023

Facultat de Filologia i Comunicació, Sala Gabriel Oliver, Universitat de Barcelona.

Miércoles 22 de marzo

Facultad de Filología y Comunicación

9.30h *Bienvenida:* Josep Solervicens, Vicedecano de investigación de la Facultad de Filología y Comunicación, Annalisa Mirizio (Universitat de Barcelona) y Carlo Alberto Petruzzi (University of Reading).

10.00-11.30h *Mesa redonda - Teatro:* «Contra la representación». (modera: Carlo Alberto Petruzzi). Intervienen:

- Armando Petrini (Università degli Studi di Torino): «Dentro e contro la rappresentazione».
- Loreta De Stasio (Euskal Herriko Unibertsitatea/Universidad País Vasco): «Un Pinocchio perBene 'di meno».
- Teresa Rosell (Universitat de Barcelona): «Carmelo Bene: el teatro crítico como operación de sustracción».

12.00-12.45h *Diálogo I:* «L'ultima produzione di Bene». Tiziano Fario (online) en conversación con Carlo Alberto Petruzzi.

13.00- 14.30h: *Diálogo II:* «Bene transatlántico» (modera: Annalisa Mirizio). Intervienen:
- Gonzalo Aguilar (Universidad de Buenos Aires, online): «Alberto Greco y las buenas costumbres: su experiencia romana». URL: <https://ub-edu.zoom.us/j/93873082157>

- Silvia Balestreri (Universidade Federal do Rio Grande do Sul): «Due passi in Brasile con Carmelo Bene».

18h *Filmoteca de Catalunya*

Presentación del ciclo *Carmelo Bene* a cargo de Dario Marchiori (Universit  Lumiere Lyon 2) y Annalisa Mirizio (Universitat de Barcelona), con la participación de Marina Vinyes (Filmoteca de Catalunya). A continuación, proyección de:

- *Capricci* (1969), 18h
- *Don Giovanni* (1970), 21h

Jueves 23 de marzo

Facultad de Filología y Comunicación

11-12.30h: *Mesa redonda - Cine:* «Contra la mimesis» (modera: Annalisa Mirizio). Intervienen:

- Mateus Araújo Silva (Universidade de S o Paulo): «Di logos con Bene en el estilo tard o de Glauber Rocha».
- Albert Elduque (Universitat Pompeu Fabra): «La recepción crítica de Carmelo Bene en España».
- Brizia Minerva (Archivo Carmelo Bene): «Smarrire l'atto. Cinema e arti visive in Carmelo Bene».

13.00-14.30h *Diálogo III:* «Entre cine y literatura: Don Giovanni/Don Juan» (modera: Nora Catelli, Universitat de Barcelona). Intervienen:
- Dario Marchiori (Universit  Lumiere Lyon 2)
- Edgardo Dobry (Universitat de Barcelona)

14.30h *Presentación:* El Archivo Carmelo Bene (Lecce, Italia), a cargo de Luigi De Luca, director.

18h *Filmoteca de Catalunya*

- Proyección:
- *Nostra Signora dei Turchi* (1968), 18h
  - *Salom * (1972), 21h
  - *Un Amleto di meno* (1973), proyección viernes 24 de marzo, 21h

Dimecres 22 de març

Facultat de Filologia i Comunicació

9.30h *Benvinguda:* Josep Solervicens, Vicedegà de recerca de la Facultat de Filologia i Comunicació, Annalisa Mirizio (Universitat de Barcelona) i Carlo Alberto Petruzzi (University of Reading).

10.00-11.30h *Taula rodona - Teatre:* «Contra la representació». (modera: Carlo Alberto Petruzzi). Intervenen:

- Armando Petrini (Universit  degli Studi di Torino): «Dentro e contro la rappresentazione».
- Loreta De Stasio (Euskal Herriko Unibertsitatea/Universidad País Vasco): «Un Pinocchio perBene 'di meno».
- Teresa Rosell (Universitat de Barcelona): «Carmelo Bene: el teatro crítico como operación de sustracción».

12.00-12.45h *Di leg I:* «L'ultima produzione di Bene». Tiziano Fario (online) conversa amb Carlo Alberto Petruzzi.

13.00- 14.30: *Di leg II:* «Bene transatlántico» (modera: Annalisa Mirizio). Intervenen:
- Gonzalo Aguilar (Universidad de Buenos Aires, online): «Alberto Greco y las buenas costumbres: su experiencia romana». URL: <https://ub-edu.zoom.us/j/93873082157>

- Silvia Balestreri (Universidade Federal do Rio Grande do Sul): «Due passi in Brasile con Carmelo Bene».

18h *Filmoteca de Catalunya*

Presentació del cicle *Carmelo Bene* a càrrec de Dario Marchiori (Universit  Lumiere Lyon 2) i Annalisa Mirizio (Universitat de Barcelona), amb la participación de Marina Vinyes (Filmoteca de Catalunya). A continuació, projecció de:

- *Capricci* (1969), 18h
- *Don Giovanni* (1970), 21h

Dijous 23 de març

Facultat de Filologia i Comunicació

11-12.30h: *Taula rodona - Cinema:* «Contra la mimesi» (modera: Annalisa Mirizio). Intervenen:

- Mateus Araújo Silva (Universidade de S o Paulo): «Di logos con Bene en el estilo tard o de Glauber Rocha».
- Albert Elduque (Universitat Pompeu Fabra): «La recepción crítica de Carmelo Bene en España».
- Brizia Minerva (Archivo Carmelo Bene): « Smarrire l'atto. Cinema e arti visive in Carmelo Bene».

13.00-14.30h *Diàleg III:* «Entre cinema i literatura: Don Giovanni/Don Juan» (modera: Nora Catelli, Universitat de Barcelona). Intervenen:
- Dario Marchiori (Universit  Lumiere Lyon 2)
- Edgardo Dobry (Universitat de Barcelona)

14.30h *Presentació:* L'Arxiu Carmelo Bene (Lecce, Italia), a càrrec de Luigi De Luca, director.

18h *Filmoteca de Catalunya*

- Projecci :
- *Nostra Signora dei Turchi* (1968), 18h
  - *Salom * (1972), 21h
  - *Un Amleto di meno* (1973), projecci  divendres 24 de març, 21h

Mercoledì 22 marzo

Facolt  di Filologia e Comunicazione

9.30h *Saluti:* Josep Solervicens, Vice Preside della Facolt  di Filologia e Comunicazione, Annalisa Mirizio (Universitat de Barcelona) e Carlo Alberto Petruzzi (University of Reading).

10.00-11.30h *Tavola rotonda - Teatro:* «Contro la rappresentazione». (modera: Carlo Alberto Petruzzi). Intervengono:

- Armando Petrini (Universit  degli Studi di Torino): «Dentro e contro la rappresentazione».
- Loreta De Stasio (Euskal Herriko Unibertsitatea/Universidad País Vasco): «Un Pinocchio perBene 'di meno».
- Teresa Rosell (Universitat de Barcelona): «Carmelo Bene: el teatro crítico como operación de sustracci n».

12.00-12.45h *Dialogo I:* «L'ultima produzione di Bene». Tiziano Fario (online) in conversazione con Carlo Alberto Petruzzi.

13.00- 14.30: *Dialogo II:* «Bene transatl ntico» (modera: Annalisa Mirizio). Intervengono:
- Gonzalo Aguilar (Universidad de Buenos Aires, online): «Alberto Greco y las buenas costumbres: su experiencia romana». URL: <https://ub-edu.zoom.us/j/93873082157>

- Silvia Balestreri (Universidade Federal do Rio Grande do Sul): « Due passi in Brasile con Carmelo Bene».

18h *Filmoteca de Catalunya*

Presentazione del ciclo *Carmelo Bene* a cura di Dario Marchiori (Universit  Lumiere Lyon 2) e Annalisa Mirizio (Universitat de Barcelona), con la partecipazione di Marina Vinyes (Filmoteca de Catalunya). A seguire proiezione di:

- *Capricci* (1969), 18h
- *Don Giovanni* (1970), 21h

Giovedì 23 marzo

Facolt  di Filologia e Comunicazione

11-12.30h: *Tavola rotonda - Cinema:* «Contro la mimesis» (modera: Annalisa Mirizio). Intervengono:

- Mateus Araújo Silva (Universidade de S o Paulo): «Di logos con Bene en el estilo tard o de Glauber Rocha».
- Albert Elduque (Universitat Pompeu Fabra): «La recepción crítica de Carmelo Bene en España».
- Brizia Minerva (Archivo Carmelo Bene): «Smarrire l'atto. Cinema e arti visive in Carmelo Bene».

13.00-14.30h *Dialogo III:* «Tra cinema e letteratura: Don Giovanni/Don Juan» (modera: Nora Catelli, Universitat de Barcelona). Intervengono:
- Dario Marchiori (Universit  Lumiere Lyon 2)
- Edgardo Dobry (Universitat de Barcelona)

14.30h *Presentación:* L' Archivio Carmelo Bene (Lecce, Italia), a cura di Luigi De Luca, direttore.

18h *Filmoteca de Catalunya*

- Proiezione:
- *Nostra Signora dei Turchi* (1968), 18h
  - *Salom * (1972), 21h
  - *Un Amleto di meno* (1973), proiezione venerd  24 marzo, 21h